

Klimatanpassning i parkleken Rinken i Rinkeby

Slutrapport

Namn på projekt:
Klimatanpassning i parkleken Rinken i Rinkeby

Sökande

Nämnd:	Kontaktperson:
Järva stadsdelsnämnd	Julia Bäckström
Epost:	Telefon:
Julia.backstrom@stockholm.se	08-508 026 93

Datum för inlämnade av slutrapport
2025-04-09

Innehåll

1	Beskrivning av projektet	3
1.1	Klimatåtgärdens övergripande syfte	3
1.2	Bakgrund	3
1.3	Beskrivning av åtgärden	3
1.3.1	<i>Åtgärdens mål och syfte</i>	3
1.3.2	<i>Åtgärdens projektorganisation</i>	4
1.3.3	<i>Avgränsning</i>	4
2	Resultat	4
2.1	Uppfyllelse av projektmålen	4
2.2	Beskrivning av åtgärdens effekt	5
2.3	Innovativitet och/eller uppväxling	5
3	Genomförande	5
4	Ekonomi	6
4.1	Åtgärdens budget och tilldelade medel	6
4.2	Påverkan på driftkostnader	6
5	Övriga erfarenheter	6

1 Beskrivning av projektet

1.1 Klimatåtgärdens övergripande syfte

Ange vilket syfte som var viktigast för åtgärden.

- ☐ *Minskade klimatpåverkande växthusgasutsläppen*
- ☒ *En höjd beredskap för klimatförändringar*
- ☐ *Minskad energianvändning*

1.2 Bakgrund

Rinken är en välbesökt parklek i västra Rinkeby. Parken ligger sammankopplad med Spångadalen via en tunnel åt väst och trappar sig uppåt i olika nivåer mot en fotbollsplan och Rinkebyskolan i öst. Liksom många andra ytor i det urbana samhället består parkleken till stor del av asfalt som också på grund av brist på skugga och vegetation alstrar mycket värme under sommarhalvåret. Rinkeby tillhör ett av de största särskilt varma områdena i Stockholm där det kan uppkomma värmeböljor och enligt stadens värmekartering har strålningstemperaturen i parken uppmätts till mer än 35°C under sommartid. Asfalten och bristen på vegetation tillsammans med en dåligt fungerande höjdsättning påverkar hanteringen av dagvatten och förhindrar nedkylning av platsen. Det finns många hälsorisker som kan kopplas till ökade temperaturer. Platsen är generellt sliten och i ett behov av en upprustning.

1.3 Beskrivning av åtgärden

Det här projektet avser anläggning och plantering av sju nya växtbäddar och träd för att minimera värmeö-effekten och bidra med skuggverkan och lokal temperaturreglering i parken, samtidigt som dagvattenhanteringen och höjdskillnader hanteras för att förbättra avrinningen på platsen. Projektet planeras att genomföras och färdigställas under år 2024. Den här ansökan avser medel för kostnaden av material och utförande.

1.3.1 Åtgärdens mål och syfte

Till följd av de klimatförändringar som världen står inför är det av stor vikt att förebygga sårbarhet i stadsmiljön, stora som små, vilket är målet med den här investeringen. Det är särskilt viktigt att motarbeta värmeöar på en plats som denna då det är en viktig mötesplats för barn och föräldrar i Rinkeby. Att tillföra mer vegetation på platsen, förbättra höjdsättningen och tillföra en dagvattenränna som leder bort dagvattnet till vegetationsytorna möjliggör också till en lokal hantering av dagvattnet samtidigt som vegetationen får vatten. På så sätt minskar belastningen på dagvattennätet. Genom att få bort vattenansamlingar och stora isfläckar som bildas på vintern minimerar även risken för tredje man och driftkostnaden minskar.

Att tillföra grönska i stadsmiljön kan bidra till att många viktiga ekosystemtjänster gynnas. Investering i ny vegetation med bra växtbäddar i en annars väldigt hårdgjord miljö kan dämpa värmeböljor. Ökad krontäckningsgrad, nedkylning på platsen och mer skugga kan minimera risken för värmestress och värmerelaterade hälsoeffekter för boende i Rinkeby. Kolmakadamen (biokol) i växtbäddarna kan fungera som en kolsänka vilket innebär att biokolet binder kol i jorden och gör att koldioxidnivån i atmosfären minskar. Inför anläggning av arbetet ska dessutom förutsättningarna för att magasinera dagvattnet utredas då det skulle innebära att platsen kan hantera extremregn och risken för översvämning kan minimeras.

1.3.2 Åtgärdens projektorganisation

Trafikkontoret har lett projektet och Järva stadsdelsförvaltning har varit delaktiga i egenskap av assisterande projektledare/beställare. LAND arkitekter har tagit fram förslaget och projekterat hela parken där åtgärden var en del av projektet. Abtot mark och anläggning AB har genomfört projektet och därmed också åtgärden.

1.3.3 Avgränsning

Åtgärden avgränsas till att endast finansiera anläggning och plantering av sju nya växtbäddar och träd. Det är en del av ett större projekt där en parklek har renoverats och gjorts om där resterande delar finansieras av investeringsmedel från trafikkontoret.

2 Resultat

2.1 Uppfyllelse av projektmålen

Utsläppsfaktor:

Utsläpp av CO2-ekvivalenter
FÖRE: Klicka här för att ange text.
EFTER: Klicka här för att ange text.

och/eller

Energianvändning (kWh/år)
FÖRE: Klicka här för att ange text.
EFTER: Klicka här för att ange text.

Effekt (kW)
FÖRE: Klicka här för att ange text.
EFTER: Klicka här för att ange text.

och/eller

Uppnådd effekt av klimatanpassningsåtgärd

Se punkt 2.2

och om relevant

Övriga effekter (andra miljöeffekter, påverkan på arbetsmiljö, positiva hälsoeffekter, uppkomna vinster, synergier, lärdomar för framtiden m.m.)

Klicka här för att ange text.

2.2 Beskrivning av åtgärdens effekt

Målet att förebygga sårbarhet i stadsmiljön genom att motverka värmeöar, förbättra hantering av dagvatten och öka grönskan är uppnått baserat på de mål förvaltningen har satt upp för detta projekt. Åtgärden är en del av ett större arbete där stora som små åtgärder är viktiga men där resultatet inte alltid syns direkt. Under året har planerad upprustning av parkleken Rinken genomförts, inom ramen för den treåriga investeringsplan som förvaltningen tagit fram tillsammans med trafikkontoret, och projektet har blivit godkänd i slutbesiktning. Där har parken nu kompletterats med åtta nya träd med nya växtbäddar och en dagvattenränna som planerat med hjälp av de (2,5mnkr) klimatinvesteringsmedel som förvaltningen beviljades i samband med verksamhetsplanen för 2024. Förvaltningen kommer behöva fortsätta arbeta med målet i investeringsprojekt men också i den dagliga driften kommande år för att minimera risken för skyfall och värmeböljor i stadsdelsområdet.

Uppföljning och utvärdering av projektet kommer kunna ses och genomföras successivt. Hanteringen av dagvatten kommer kunna vara möjlig att se nästan direkt när det börjar töa. Träden kommer däremot successivt växa till sig och bidra med mer skuggverkan allt eftersom. På samma sätt kommer trädens vitalitet ses över varje år till att de är helt etablerade på platsen.

2.3 Innovativitet och/eller uppväxling

Biokol är ett organiskt material som kan bestå av kvistar och grenar som bränns utan syre. Att tillföra biokol i växtbäddar gynnar både träden och dess tillväxt samt bidrar till bindandet av koldioxid. Biokolsanvändningen i växtbäddar är ett förhållandevis nytt sätt att bygga upp växtbäddar på.

3 Genomförande

Anläggning och plantering skedde under hösten 2024 och färdigställdes vid årsskiftet 2024/2025.

År	Aktiviteter
2024	Genomförande och färdigställande

4 Ekonomi

4.1 Åtgärdens budget och tilldelade medel

Åtgärdens initiala budget	2,5 mnkr
Åtgärdens totala investering	2,4 mnkr
Varav ev. extern nationell medfinansiering	
Varav ev. extern övrig medfinansiering (t.ex. EU)	
Beviljat belopp från CM4 klimatinvesteringsmedel	2,5 mnkr
Åtgärdens totala investering, utfall	2,4 mnkr
Driftkostnadspåverkan (+ -)	+ 0,1 mnkr

Åtgärdens totala utgift uppgick till 2 413 346 kr vilket stämmer överens med den beräknade kalkyl som gjordes i samband med ansökan.

Sammanställning av utfallet som är baserade på entreprenörens prissatta mängdförteckning:

Anläggningsarbetet – 2 234 146 kr

Trädstöd och växtmaterial från UL (underleverantör) – 179 200 kr

4.2 Påverkan på driftkostnader

Utifrån ett driftperspektiv skulle anläggning av nya träd innebära ökade kostnader de första åren genom garantiskötseln innan träden har etablerat sig. Därefter genomförs endast eventuella beskärningar och tillsyn av träden. Andra driftkostnader i parken efter projektet skulle däremot kunna innebära minskade kostnader eftersom en god höjdsättning och fungerande lokal dagvattenhantering skulle minimera risken att det ansamlas vatten mitt i parken som kan bilda stora farliga isfläckar som tredje man kan skada sig på.

5 Övriga erfarenheter

Att plantera träd för att bidra till att öka krontäckningsgraden och skapa skugga är inget nytt utan något förvaltningen arbetat med sedan tidigare. På samma sätt har renovering av växtbäddar för att förbättra förutsättningarna för befintliga träd varit en del av arbetet. För att klimatanpassa Rinkeby är det viktigt att fortsätta tillämpa dessa metoder vid både renoveringar och nya parkprojekt. En annan viktig aspekt är att återanvända befintligt material och utrustning på plats, vilket också har varit en central del i det aktuella projektet. Här har man fokuserat på att bevara och komplettera de inslag som besökare värdesätter.